

T.a.v. de informateur, prof. dr. R.H.A. Plasterk
Bureau Woordvoering Kabinetsformatie
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Betalingsgegevens
IBAN NL55 INGB 0677 9218 45
KvK 27177094

Pagina
1/4

Datum 24 januari 2024
Ons kenmerk AP 20240011 JB
Uw kenmerk --
Behandeld door Jamila Bakkers, Public Affairs
CC --
Betreft Input informatiegesprekken

Geachte heer Plasterk,

Als apothekersorganisatie KNMP leveren we graag onze bijdrage aan de vraagstukken waarvoor de zorgsector zich gesteld ziet. Het is namelijk van cruciaal belang dat de zorg in Nederland voor patiënten betaalbaar, toegankelijk en kwalitatief goed is, en dat ook blijft in de toekomst. Op basis van de kennis en praktijkervaring van apothekers geven we u graag vier aanbevelingen mee om te betrekken bij uw gesprekken met de betrokken partijen:

- 1. Verbeter de beschikbaarheid van geneesmiddelen**
- 2. Versterk de zorgfunctie van de apotheek en apotheker**
- 3. Zorg voor een duurzaam en toekomstbestendig verzekerd geneesmiddelenpakket**
- 4. Optimaliseer gegevensuitwisseling en digitalisering in de zorg**

1. Verbeter de beschikbaarheid van geneesmiddelen

Het aantal geneesmiddelentekorten in Nederland is hoger dan ooit. KNMP Farmanco telt over 2023 2292 tekorten, tegenover 1514 in 2022. Door de geneesmiddelentekorten staat de apotheekzorg in Nederland enorm onder druk.

De geneesmiddelentekorten raken vele patiëntengroepen. Zo blijkt uit een impactanalyse van de apothekersorganisatie dat zo'n 5 van de 13 miljoen medicijngebruikers in Nederland zijn geconfronteerd met de gevolgen van tekorten.

Middelen als diazepam en temazepam waren niet beschikbaar voor mensen die kampen met angst, spanning en slapeloosheid. Gedwongen wisselingen geven veel onrust. Ook bij het voorkomen of behandelen van pijn op de borst bij hartklachten was er, door het niet beschikbaar

zijn van vereiste middelen, een ongewenste situatie. Door een tekort aan antibiotica waren infecties lastig te bestrijden. En door verhoogde vraag zijn bepaalde antibiotica ook in 2024 niet voorradig.

In de openbare apotheek is bijna een volledige fte per week bezig om oplossingen te vinden voor geneesmiddelentekorten. Dat blijkt uit een recente peiling van de KNMP onder de leden. In de krappe arbeidsmarkt leidt dat tot een hoge werkdruk. Deze tijd kan niet worden besteed aan andere farmaceutische zorg.

Kortom, geneesmiddelentekorten zijn een belangrijk en urgent probleem dat opgelost moet worden. Dat vereist uw politieke aandacht. De KNMP pleit dan ook voor het volgende.

- Geef de markt meer ruimte bij een tekort, zoals het opschorten van het voorkeursbeleid van de zorgverzekeraar en het tijdelijk gedogen om bereidingen door te leveren.
- Creëer werkbare oplossingen voor apothekers bij de omgang met tekorten, zoals omzetting naar een alternatief geneesmiddel zonder nieuw recept van de voorschrijver, en sneller en vaker tekortenbesluiten of een alternatieve oplossing voor import zonder tekortenbesluit.
- Verbeter de concurrentiepositie van de Nederlandse markt ten opzichte van andere Europese landen.

2. Versterk de zorgfunctie van de apotheek en apotheker

De openbare apotheek vormt de meest laagdrempelige zorgvoorziening in de wijk. Samen met de huisarts kunnen apothekers bijdragen aan verdere verbetering van de kwaliteit van zorg en vermindering van zorg in tweede of derde lijn. De wijze waarop farmaceutische zorg nu echter wordt bekostigd, vormt een onnodige drempel voor het potentieel van de apotheekzorg. Daarom is het zaak om de bekostiging deels te verschuiven naar populatiebekostiging, consultvoering en het stoppen van geneesmiddelen.

Ook met het oog op de toekomst vragen we uw aandacht voor het opleiden van apothekers en het behoud van apotheekpersoneel. Op dit moment draagt de beroepsgroep, als enige Wet op de Beroepen in de Individuele Gezondheidszorg (BIG)-beroep, de volledige kosten voor de eigen beroepsopleiding.

Wij roepen u daarom op om de opleiding tot openbaar apotheker op dezelfde wijze te bekostigen als de opleiding tot huisarts of tandarts.

Om de loonachterstand van het apothekpersoneel in te lopen, dienen financiële middelen aan het macrokader te worden toegevoegd en daarvoor te worden geormerkt. De apothektarieven zijn namelijk het onderhandelingsresultaat tussen apotheken en zorgverzekeraars, en de financiële ruimte moet in de onderhandelingen niet anders worden ingezet.

- Zorg voor een herinrichting van de bekostiging van de apotheek die meer recht doet aan de zorgfunctie van de apotheker. Ruim een gedeelte van deze bekostiging in voor populatiebekostiging (bijvoorbeeld via een abonnementstarief).
- Bekostig de apotheek voor het voeren van consulten (bijvoorbeeld voor het ondersteunen van de patiënt bij het stoppen van sommige geneesmiddelen, het verbeteren van therapietrouw of tussentijdse medicatiechecks).
- Bekostig de opleiding van openbaar apothekers overeenkomstig met de opleiding tot huisarts of tandarts (artikel 3 van de Wet BIG-beroepen).
- Voeg financiële middelen toe aan het macrokader en oormerk deze om de loonachterstand van het apothekteam ten opzicht van andere zorgaanbieders te dichten.

3. Zorg voor een duurzaam en toekomstbestendig verzekerd geneesmiddelenpakket

Met de vergrijzing van Nederland neemt ook de groep geneesmiddelgebruikers in Nederland de komende jaren flink toe. Deze toename van de zorgvraag zal leiden tot hogere kosten, zowel maatschappelijk als op patiëntniveau. Daarop besparen door meer geneesmiddelen uit het basispakket te halen en voor eigen rekening van de patiënt te laten komen, dat is wat de KNMP betreft niet de weg vooruit. Zo'n eerdere versoering van het basispakket leidde juist tot een verschuiving naar duurder zorg die wel werd vergoed. En bij niet vergoede geneesmiddelen bestaat het risico op zorgmijding. Bijna 90% van de apothekers signaleert minimaal wekelijks dat er sprake is van zorgmijding. Ten opzichte van 2019 zien we bijvoorbeeld een stijging van 15%. Dat blijkt uit de KNMP-monitor Zorgmijding 2023. Mogelijk leidt zorgmijding tot hogere zorgkosten, wanneer aandoeningen te laat worden behandeld.

De KNMP constateert verder dat het budget voor apothekzorg onder druk staat door de toename van het gebruik van relatief nieuwe en dure geneesmiddelen. De kosten van deze middelen zijn de afgelopen jaren sterk gestegen en zullen in 2023 boven de 1,5 miljard euro uitkomen. Dit is ongeveer een derde deel van het totale budget voor apothekzorg. Omdat het per geneesmiddel meestal om een relatief klein aantal patiënten gaat, is het extra zaak om gepast gebruik te stimuleren en stijging van de kosten niet negatief te laten drukken op de reguliere patiëntzorg.

- Behoud goedkope geneesmiddelen in het verzekerde pakket om duurdere zorg te voorkomen.
- Investeer in de generieke markt met een aanpassing of een alternatief voor het preferentiebeleid.
- Zorg voor scherpe en uitvoerbare voorwaarden bij (de toelating) dure geneesmiddelen met een financieel risico op ondoelmatig gebruik.
- Neem de zorgprestaties voor de uitgave van receptgeneesmiddelen op in het verzekerde pakket; ongeacht de pakketstatus van het geneesmiddel.

4. Optimaliseer gegevensuitwisseling en digitalisering in de zorg

Het is noodzakelijk om gegevens systematisch te verzamelen, vast te leggen, toe te passen en te delen met betrokken zorgverleners. Alleen zo kan er beoordeeld worden of patiënten een verhoogd risico lopen. Het medicatieproces en de overdracht van het medicatiedossier, inclusief laboratoriumbepalingen en relevante informatie over de indicatie van de patiënt, moeten worden verbeterd.

Apothekers lopen tegen de blokkade aan dat de overdracht van medicatiegegevens alleen is toegestaan met de uitdrukkelijke toestemming van de patiënt. Wij vragen u zich ervoor in te spannen dat uitwisseling van medicatiegegevens mogelijk is via het 'geen bezwaar'-systeem. Wetgeving daarvoor is in voorbereiding en moet zo snel mogelijk worden behandeld.

- Continueer de ingezette plannen rondom medicatieoverdracht en vernieuwing van het medicatieproces om gegevensuitwisseling in de zorg te verbeteren;
- Maak gegevensuitwisseling mogelijk via het 'geen bezwaar'-systeem (wetgeving in voorbereiding).

Uiteraard zijn wij bereid om deze brief nader toe te lichten. Daarvoor kunt u ook contact opnemen met Jamila Bakkers, Public Affairs, telefoonnummer is 06 51 258 210.

Met vriendelijke groet,

Aris Prins, openbaar apotheker
Voorzitter KNMP